

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
Факультет аграрної економіки і менеджменту**

*Кафедра обліку та економіко-
правового забезпечення АПБ*

**МІЖДИСЦИПЛІНАРНА КУРСОВА РОБОТА
на тему:
«ОБЛІК ДОВГОСТРОКОВИХ БІОЛОГІЧНИХ
АКТИВІВ»**

Студента 4 курсу ОПЗ зр-42 групи
Галузь знань – 07 „Управління та
адміністрування”
Спеціальність – 071 „Облік і оподаткування”
Освітня програма – Облік і правове
забезпечення агропромислового бізнесу
Пашковської Катерини Михайлівни
Керівник: кандидат економічних наук, доцент
Белова І.М.

Національна шкала _____
Кількість балів: ____ Оцінка ECTS ____

Члени комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)
_____
(підпис) (прізвище та ініціали)
_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Тернопіль - 2019

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. ТЕОРИТИЧНІ ОСНОВИ.....	8
1.1. Економічний зміст і завдання обліку довгострокових біологічних активів	8
1.2. Оцінка довгострокових біологічних активів.....	12
2. Облік довгострокових біологічних активів на підприємстві.....	18
2.1. Первинний облік надходження, руху та вибуття довгострокових біологічних активів	18
2.2. Синтетичний і аналітичний облік довгострокових біологічних активів.....	35
3. Відображення інформації про довгострокових біологічних активів у фінансовій звітності.....	38
Висновки і пропозиції.....	45
Список використаних джерел.....	47
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що облік на сільськогосподарських підприємствах має певні особливості, які, в першу чергу, пов'язані із технологією вирощування біологічних активів, продукції рослинництва та тваринництва, що є основою даної галузі народного господарства.

Виокремлення біологічних активів на підприємствах в обліково-економічну категорію є важливим етапом розвитку як національної системи бухгалтерського обліку, так і аграрного сектора. Розробка та впровадження П(С)БО 30 «Біологічні активи», який регулює облік лише активів сільського господарства, є актуальними й обґрунтованими.

Використання П(С)БО 30 «Біологічні активи» набуває все більшого поширення в Україні, однак запровадження даного стандарту на підприємстві є досі проблемним, що потребує вдосконалення.

Актуальність обраної тематики дослідження підтверджує зацікавленість нею науковців різних галузей науки. Питання обліку біологічних активів розглядали багато вітчизняних та зарубіжних вчених, вчені-економісти Ф. Ф. Бутинець, М. Я. Дем'яненко, В. М. Жук, Г. Г. Кірейцев, В. Б. Моссаковський, М. Ф. Огійчук.

Завдання роботи – розкрити економічний зміст і завдання обліку довгострокові біологічні активи, особливості організації обліку в умовах ринку.

Мета курсової роботи - закріплення набутих теоретичних та практичних знань з фінансового обліку та інших спеціальних дисциплін, що мають тісні міжпредметні зв'язки; дослідження організації бухгалтерського обліку на конкретному підприємстві та розробка пропозицій щодо його удосконалення; вивчення та систематизація проблемних питань обліку біологічних активів у різних літературних джерелах для визначення подальших напрямів удосконалення методики обліку біологічних активів у відповідності до вимог

П(С)БО 30 «Біологічні активи» в сільськогосподарських підприємствах України.

Для цього необхідно вирішити наступні завдання:

- розкриття економічного змісту і завдання обліку довгострокових біологічних активів та їх оцінки.
- ознайомлення з первинним обліком надходження, руху та вибуття довгострокових біологічних активів на підприємстві.
- сутність організації синтетичного та аналітичного обліку довгострокових біологічних активів на підприємстві.
- висвітлення організації обліку довгострокових біологічних активів на базовому підприємстві.
- дослідження організації облікового процесу ДПДГ «Тучинське» з поглибленим вивченням здійснення первинного, синтетичного та аналітичного обліку довгострокових біологічних активів та узагальнити методику підготовки основних форм звітності за даними показниками на базовому підприємстві.

Об'єктом дослідження ДП ДГ «Тучинське», що розташоване в Гощанському районі Рівненської області.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та організаційних питань обліку довгострокових біологічних активів.

Державне підприємство «Дослідне Господарство «Тучинське» Науково-Виробничого центру «СОЯ» Національної Академії Аграрних наук України» засноване на основі державної власності, перебуває у віданні Національної академії аграрних наук України, як органу управління державним майном та діє на основі статуту затвердженого президентом Національної академії аграрних наук України академіком НААН України Я.М. Гадзало.

1. Теоретичні основи

1.1. Економічний зміст і завдання обліку довгострокових біологічних активів

Згідно з П (С) БО 30 Довгострокові біологічні активи (далі - ДБА) - це всі біологічні активи, які не є поточними біологічними активами.

Згідно з Інструкцією про застосування плану бухгалтерського обліку довгострокові біологічні активи включають біологічні активи, які можуть забезпечувати сільськогосподарську продукцію та / або додаткові біологічні активи, або іншим чином генерувати економічні вигоди протягом періоду, що перевищує 12 місяців (або операційного циклу). якщо це більше 12 місяців), і біологічні активи, створені протягом періоду більше одного року, за винятком тварин, що ростуть і відгодівлі.

Біологічний актив визначається основним засобом, якщо він використовується в іншій діяльності, ніж сільськогосподарська, і очікуваний період його використання становить більше одного року або робочого циклу (якщо він довший за рік).

У випадках, коли існує ймовірність того, що біологічний актив не принесе економічних вигод у майбутньому, у звітному періоді вартість такого активу відноситься до інших операційних витрат (наприклад, падіння тварин). До довгострокових біологічних активів відносяться продуктивні та робочі тварини (бики, свині, корови, вівці та інші дорослі тварини), багаторічні рослини.

Об'єктом обліку довгострокових біологічних активів є окремий тип біологічних активів або їх групи: види тварин або технологічні групи тварин (наприклад, бики і корови основного стада, кнури, родоводи і свині основне стадо), види багаторічних насаджень.

В аналітичному обліку біологічні активи відображаються в кількісному і витратному лічильнику. Одиницею обліку є: для тварин - голова, маса; для рослин: площа, яку вони займають.

Для цілей бухгалтерського обліку адміністратори домену класифікуються за такими групами:

1. Виробниче підприємство ДБА заводу, оцінене за справедливою вартістю.
2. ДБА худоби, що оцінюється за справедливою вартістю.
3. Виробництво рослин ДБА, оцінене за первісною вартістю.
4. Незрілі ДБА, які оцінюються за справедливою вартістю.
5. Незрілі ДБА, які оцінюються за їх первісною вартістю.

Незрілі довгострокові біологічні активи включають біологічні активи, виробничий цикл яких перевищує 12 місяців (за винятком вирощування та відгодівлі тварин) і які за звітний період ще не в змозі забезпечити сільськогосподарську продукцію та / або АПБ певної якості, зокрема , багаторічні культури (сади, виноградники, ягоди), які не досягли стадії плодоношення.

Довгострокові плантації включають такі штучні багаторічні насадження:

- Дерева і чагарники;
- Живоплоти;
- Снігозахисні та захисні смуги;
- стрільби; і т.д.

До початку плодоношення молоді насадження є незрілими довгостроковими біологічними активами.

Довгострокові біологічні активи відповідного сектору, оцінені за первісною вартістю, групуються разом і обліковуються окремо від АБД, оцінюються за справедливою вартістю. Якщо стає можливим визначити справедливу вартість активу, що оцінюється за первісною вартістю, вона передається групі ДБА, оціненою за справедливою вартістю.

У дебет рахунку 16 "Довгострокові біологічні активи" відображають доходи довгострокових біологічних активів, позики - їх вибуття.

Визнані довгострокові біологічні активи обліковуються відповідно до встановлених класифікаційних груп на активному рахунку 16 "Довгострокові біологічні активи", до яких відкриваються наступні субрахунки:

- 161 " ДБА рослинництва, оцінене за справедливою вартістю";
- 162 " ДБА рослинництва, які оцінюються за первісною вартістю";
- 163 " ДБА тваринництва, оцінені за справедливою вартістю";
- 164 " ДБА тваринництва, які оцінюються за первісною вартістю";
- 165 "Незрілі ДБА, які оцінюються за справедливою вартістю";
- 166 "Незрілі ДБА, які оцінюються за первісною вартістю". [14]

Субрахунок 161 "Довгострокові біологічні виробничі активи рослин, що оцінюються за справедливою вартістю", враховує наявність та рух сільськогосподарських культур АПВ, які оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням розрахункових витрат на об'єкті. Аналітичний облік проводиться за видами довгострокових біологічних виробничих фондів рослин.

На субрахунку 162, "сільськогосподарські культури ДБА, що оцінюються за їх первісною вартістю", ведуть облік наявності та руху довгострокових біологічних культурних рослинних активів, справедлива вартість яких не може бути достовірно визначена, внаслідок чого їх оцінка здійснюється відповідно до П(С)БО 7 "Основні засоби" та П(С)БО 28 "Знецінення активів".

У субрахунку 163 "ДБА тваринницька продукція, що обліковується за справедливою вартістю" фіксує наявність і рух довгострокових біологічних тварин, які оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням розрахункових витрат на місці. Аналітичний облік здійснюється за видами довгострокових біологічних активів тваринництва.

У субрахунку 164, "ДБА тваринництва, які оцінюються за первісною вартістю", враховують доступність і рух довгострокових біологічних тварин, чию справедливу вартість неможливо достовірно визначити, тому їх оцінка здійснюється відповідно до П(С)БО 7 "Основні засоби" та П(С)БО 28 "Знецінення активів". Аналітичний облік ведеться за видами таких довгострокових біологічних активів тваринництва.

На субрахунку 165 "Незрілі ДБА, які оцінюються за справедливою вартістю" враховують наявність і рух незрілих довгострокових біологічних активів (за винятком тварин, які обліковуються на Рахунку 21 "Поточні біологічні активи"), які вимірюються за справедливою вартістю за вирахуванням вартості продажу на місці. Аналітичний облік ведеться за видами незрілих довгострокових біологічних активів.

На субрахунку 166 обліковуються "Незрілі ДБА, які оцінюються за первісною вартістю" для незрілих довгострокових біологічних активів (за винятком тварин, які обліковуються на рахунку 21 "Поточні біологічні активи"), справедлива вартість яких не може бути достовірно визначена, внаслідок чого вони оцінюються на основі суми витрат, понесених при їх вирощуванні. Аналітичний облік ведеться за видами таких довгострокових біологічних активів.

Основними завданнями обліку тваринництва тварин на відповідних підприємствах є:

- Правильний розрахунок початкової вартості тварин при їх прибутті;
- Оцінки, коли вони вичерпані;
- своєчасне і правильне виконання відповідних документів операцій та надання достовірних даних про зміни, що відбуваються в кількості тварин при вирощуванні та відгодівлі тварин і одержанні продукції;
- забезпечення щомісячного зважування тварин для отримання точних даних про зростання живої маси та визначення результатів вирощування та відгодівлі тварин;
- Системна інвентаризація з метою уникнення поголів'я та масових втрат.

1.2. Оцінка довгострокових біологічних активів

В даний час не існує консенсусу щодо доцільності впровадження на практиці оцінки активів аграрних підприємств (сільськогосподарської продукції при первісному визнанні) за справедливою вартістю.

Біологічний актив визнається як актив, якщо існує ймовірність того, що суб'єкт господарювання отримає майбутні економічні вигоди, пов'язані з його використанням, і його вартість може бути достовірно визначена.

Біологічні активи, придбані для оплати, спочатку визнаються за собівартістю, яка складається з фактичних витрат, понесених суб'єктом господарювання, таких як:

- ціна придбання, за вирахуванням знижок, відповідно до договору з постачальником (продавця), непрямих податків, крім випадків, якщо вони не відшкодовуються компанії у відповідності з чинним законодавством;
- розмір ввізного мита;
- транспортні витрати;
- інші витрати, пов'язані з придбанням біологічних активів і приведення їх до стану, в якому вони придатні для використання в запланованих цілях.

Оцінка біологічних активів та сільськогосподарської продукції безпосередньо впливає на баланс активів та показники фінансового стану підприємства. Напрямок впливу залежить від співвідношення собівартості виробництва активів і цін на активному ринку. Найбільший ефект від впровадження методологічних принципів оцінки активів за справедливою вартістю можна досягти за умови узгодження рівня цін на сільськогосподарську продукцію та економічно обґрунтованих витрат на її виробництво.

Довгострокові біологічні активи, справедлива вартість яких не може бути достовірно визначена на дату балансу, визнаються та визнаються спочатку за собівартістю з урахуванням їхньої суми знову та збитків від знецінення. Така оцінка застосовується до періоду, в якому можна визначити справедливую вартість довгострокових біологічних активів. Вони обліковуються в окремій групі, а їх оцінка здійснюється відповідно до положень (стандартів бухгалтерського обліку) 7 «Основні активи» і 28 «Знецінення активів». Такі АБД підлягають амортизації відповідно до Р (С) ВО 7 "Основні бази".

Незрілі довгострокові біологічні активи до продуктивного віку можна оцінити за розміром витрат, понесених за їх укладання та вирощування. Коли їх передають у відповідну групу адміністраторів банку, їх вартість переоцінюється до справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж на місці, якщо її можна достовірно оцінити. Якщо справедливую вартість неможливо визначити кількісно, вони можуть бути оцінені та обліковані відповідно до П (С) ВО 7 "Основні засоби".

Амортизація нараховується тільки АБД, які оцінюються за їх первісною вартістю, тобто об'єктами, що враховуються на субрахунках 162 "Довгострокові біологічні активи рослинництва, які оцінюються за первісною вартістю" та 164 "Довгострокові біологічні активи" поголів'я худоби, які оцінюються за первісною ціною ».

Амортизація залежить від первісної вартості, зменшеної на залишковую вартість. Ліквідаційна вартість приймається у сумі, яку підприємство очікує отримати від продажу (ліквідації) довгострокового біологічного активу після закінчення строку корисного використання (вартість деревних насаджень, тварин або їх шкури, м'яса тощо). , менше витрат, пов'язаних з їх продажем або ліквідацією)

Амортизація нараховується протягом строку корисного використання ДБА, що встановлюється підприємством при перерахуванні на баланс такого

ДБА. У цьому випадку використовуються методи нарахування амортизації відповідно до П(С)БО 7 "Основні засоби".

Якщо можливо визначити справедливу вартість ДБА, вона передається групі ДБА за справедливою вартістю. У цьому випадку амортизація на ній припиняється. При передачі активу вартість довгострокового активу попередньо зменшується до суми активу, а потім переоцінюється до справедливої вартості за вирахуванням розрахункових витрат на об'єкті. Різниця між залишковою вартістю ДБА та його справедливою вартістю за вирахуванням розрахункових витрат на об'єкті визнається в інших операційних доходах (витратах).

Сума накопиченої амортизації по ДБА обліковується на субрахунку 134 "Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів", яка узагальнює суму амортизації, нараховану на довгострокові біологічні активи, яка обліковується в субрахунках 162 "Довгострокові біологічні активи". термін біологічні активи рослинництва, які оцінюються за первісною вартістю »і 164« Довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінюються за первісною вартістю ».

Відповідно до П(С)БО 30 "Біологічні активи", основним підходом для оцінки довгострокових біологічних активів є їх оцінка справедливої вартості. У системі МСФЗ вимірювання справедливої вартості є одним з пріоритетів. У світовій практиці існує три можливих підходи до оцінки справедливої вартості:

- ринок: набір методів оцінки вартості об'єкта на основі інформації про реальні операції на ринках;
- прибутковий: набір методів оцінки вартості об'єкта, заснований на визначенні майбутніх доходів від об'єкта оцінки;
- витрати: сукупність методів оцінки вартості об'єкта на основі визначення витрат, необхідних для відновлення об'єкта оцінки, з урахуванням амортизації.

За відсутності активного ринку, відповідно до пункту 14 П (с) БІ "Біологічні активи", визначення справедливої вартості біологічних активів і сільськогосподарської продукції здійснюється за останніми ринковими цінами, операціями з такими активами (за умови що немає значних негативних змін у технологічному, ринковому, економічному чи правовому середовищі, в якому працює компанія) і ринкові ціни на подібні активи.

Відповідно до Р (С) ВО 30 "Біологічні активи", метод визначення справедливої вартості біологічних активів та сільськогосподарської продукції базується на аналоговому методі. Організація системи оцінки довгострокових біологічних активів представлена в таблиці 1.1

Таблиця 1.1

Оцінка довгострокових біологічних активів

Критерій	Порядок визнання та оцінки в обліку
Придбання за грошові кошти	За первісною вартістю, що включає в себе: вартість придбання за зменшеною вартістю, відповідно до договору з рахунком, не підлягає відшкодуванню, якщо вона не відшкодовується підприємству відповідно до чинного законодавства; розмір ввізного мита; транспортні витрати; інші витрати, повні довгострокових біологічних активів, і приведення їх у стан, в якому вони використовуються для використання за призначенням.
Безоплатне надходження	за справедливою вартістю, з урахуванням витрат, понесених при дотриманні умови, в якій вони будуть використані для використання за призначенням. Справедливості заради того, вартість безкоштовних довгострокових біологічних активів збільшує додатковий капітал.
Внесок у статутний капітал	Засновники (учасники) компанії домовилися про справедливую вартість, беручи до уваги витрати, пов'язані з їх приведенням до стану, в якому вони будуть використані для використання за цільовим призначенням.
Обмін на неподібний біологічний актив	Сертифікат про перенесення біологічного активу збільшується (зменшується) на суму грошових коштів або їх еквівалентів, які підлягають сплаті (отримані) шляхом обміну.
При переведенні поточних біологічних активів до складу довгострокових	Справедлива вартість, зменшена на очікувані витрати на місці продажу, визначена на дату такого переводу.
Оцінка додаткових біологічних активів	За справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу.

Продовження таблиці 1.2

Довгострокові біологічні активи, справедливу вартість яких на дату балансу достовірно визначити не можливо	За первісною вартістю з урахуванням суми їх зносу і втрат від зменшення корисності відповідно до П(С)БО 7. Активи оцінені за первісною вартістю об'єднуються в одну групу і обліковуються окремо в довгострокових біологічних активів, оцінених за справедливою вартістю.
Незрілі довгострокові біологічні активи	<ul style="list-style-type: none"> • до досягнення продуктивного віку – за сумою витрат, понесених на їх закладку та вирощування. • При переведенні до довгострокових біологічних активів – за справедливою вартістю, зменшеною на витрати на місці продажу, якщо її можна достовірно визначити.

2. ОБІК ДОВГОСТРОКОВИХ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1. Первинний облік надходження, руху та вибуття довгострокових біологічних активів

З 01.01.2007р. сільськогосподарські довгострокові біологічні активи відображаються на рахунку 16 «Довгострокові біологічні активи», який призначено для обліку й узагальнення інформації про наявність та рух власних або отриманих на умовах фінансової оренди довгострокових біологічних активів. Призначення рахунків для обліку довгострокових біологічних активів наведено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Рахунки з обліку довгострокових біологічних активів

Рахунок	Призначення рахунку
163 «Довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінюються за справедливою вартістю»	Облік наявності та руху довгострокових біологічних активів тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу. Аналітичний облік ведеться за видами довгострокових біологічних активів тваринництва.
164 «Довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінюються за первісною вартістю»	Облік наявності та руху довгострокових біологічних активів тваринництва, справедливую вартість яких достовірно визначити неможливо, унаслідок чого їх оцінка здійснена відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби» та 28 «Зменшення корисності активів». Аналітичний облік ведеться за видами таких довгострокових біологічних активів тваринництва.
107 «Тварини»	Облік тварин, які не пов'язані з сільськогосподарською діяльністю (службові собаки, спортивні коні, тварини «живих куточків» (зоопарків)).
161 «Довгострокові біологічні активи рослинництва, які оцінюються за справедливою вартістю»	Облік наявності та руху довгострокових біологічних активів рослинництва, які оцінені за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу. Аналітичний облік ведеться за видами довгострокових біологічних активів рослинництва.
162 «Довгострокові біологічні активи рослинництва, які оцінюються за первісною вартістю»	Облік наявності та руху довгострокових біологічних активів рослинництва, справедливую вартість яких достовірно визначити неможливо, унаслідок чого їх оцінка здійснена відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби» та 28 «Зменшення корисності активів». Аналітичний облік ведеться за видами таких довгострокових біологічних активів рослинництва.

Продовження таблиці 2.1

108 «Багаторічні насадження»	Облік багаторічних насаджень, які не пов'язані із сільськогосподарською діяльністю (озеленювальні та декоративні насадження на вулицях, площах, садах, скверах, на території ферм і бригад, живі огорожі та ін.)
165 «Незрілі довгострокові біологічні активи, які оцінюються за справедливою вартістю»	Облік наявності та руху довгострокових біологічних активів (крім тварин, які обліковуються на рахунку 21 «Поточні біологічні активи»), які оцінені за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу. Аналітичний облік ведеться за видами таких незрілих довгострокових біологічних активів.
166 «Незрілі довгострокові біологічні активи, які оцінюються за первісною вартістю»	Облік наявності та руху довгострокових біологічних активів (крім тварин, які обліковуються на рахунку 21 «Поточні біологічні активи»), справедливую вартість яких достовірно визначити неможливо, унаслідок чого вони оцінюються, виходячи із суми витрат, зазначених на їх вирощування. Аналітичний облік ведеться за видами таких незрілих довгострокових біологічних активів.
155 «Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів»	Облік витрат на придбання або вирощування (створення) довгострокових біологічних активів, облік яких ведеться на рахунку 16 «Довгострокові біологічні активи», у тому числі на вирощування незрілих довгострокових біологічних активів (молодих багаторічних насаджень до введення їх в експлуатацію).
155 «Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів»	Облік формування основного стада робочої і продуктивної худоби (крім тварин, які обліковуються на рахунку 21 «Поточні біологічні активи»).

Джерелами доходів довгострокових біологічних активів є: придбання за винагороду постачальників; переведення з поточних біологічних активів (передача тварин до основного стада робочого та продуктивного тваринництва); отримання безоплатно від юридичних та фізичних осіб та отримання внеску до статутного капіталу; покладання (культивування) багаторічних насаджень.

Витрати на придбання довгострокових біологічних активів та вартість поточних біологічних активів, що передаються на довгострокові біологічні активи, відображаються в обліку капітальних вкладень (рахунок 155 "Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів").

Безоплатне надходження довгострокових біологічних активів фіксується на рахунку без використання рахунку 15 (приклад наведено в таблиці 2.3).

Біологічні активи, придбані для оплати, виробляються за первісною вартістю, яка складається з фактично понесених підприємством витрат на їх

отримання, зокрема: закупівельних цін, менших знижок, відповідно до договору з постачальником; непрямі податки, якщо вони не відшкодовуються підприємству відповідно до чинного законодавства; розмір ввізного мита; транспортні витрати; інші витрати, які безпосередньо пов'язані з придбанням біологічних активів і приведенням їх у стан, при якому вони підходять для використання. Відповідність бухгалтерського обліку витрат на придбання довгострокових біологічних активів представлена в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку витрат на придбання довгострокових біологічних активів

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1.	Одержано короткостроковий кредит в банку для придбання продуктивної худоби	311	601
2.	Нараховано відсотки за користування короткостроковим кредитом	951	684
3.	Оплачено постачальнику за придбану худобу	631	311
	На підставі податкової накладної відображено податковий кредит з ПДВ	641	631
4.	Оплачено рахунок транспортної організації	685	311
	На підставі податкової накладної відображено податковий кредит з ПДВ	641	685
5.	Оприбутковано придбану худобу	155	631
6.	Відображено витрати по доставці худоби в господарство	155	685
7.	Придбану худобу зараховано до довгострокових біологічних активів, про що складено відповідний акт	163	155

Початкова вартість безкоштовних довгострокових біологічних активів дорівнює їх справедливій вартості з урахуванням витрат, безпосередньо пов'язаних з приведенням їх до стану, в якому вони підходять для використання.

Додаткове збільшення капіталу на справедливу вартість вільних довгострокових біологічних активів отримано. Початкова вартість отриманих біологічних активів як внесок до статутного капіталу підприємства визнається засновниками (учасниками) підприємства їх справедливою вартістю з урахуванням витрат, безпосередньо пов'язаних з приведенням їх у стан працездатності. Витрати на доставку та інші витрати, безпосередньо пов'язані з доказом отриманих і отриманих пожертвувань, як внесок до статутного капіталу біологічних активів до держави, в якій вони підходять для використання, відображаються в обліку капітальних інвестицій.

Відповідність бухгалтерського обліку операцій за вільне придбання довгострокових біологічних активів та отримання їх як внесок до статутного капіталу наведено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

**Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку операцій з
безоплатного отримання довгострокових біологічних активів та
отримання їх в якості внеску до статутного капіталу**

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
Внесок до статутного капіталу			
1.	На підставі засновницьких документів відображено заборгованість засновника до статутного капіталу	46	40
2.	Одержано від засновника довгострокові біологічні активи	155	46
3.	На підставі податкової накладної відображено податковий кредит з ПДВ	641	46
4.	Відображено витрати з доставки внесеного до статутного капіталу довгострокового біологічного активу власним транспортом	155	23
5.	Одержану худобу зараховано до складу довгострокових біологічних активів	163	155
Безоплатне отримання			
1.	Відображено вартість довгострокових біологічних активів	163	424
2.	Відображено витрати з доставки безоплатно одержаного довгострокового біологічного активу транспортом сторонньої організації	155	631
3.	Зараховано транспортні витрати до вартості безоплатно отриманого довгострокового біологічного активу	163	155

Надходження довгострокових біологічних активів обов'язково має бути відображено у відповідному первинному документі:

- Акт приймання ДБАТ (ф.ОЗ-1) — для документального оформлення надходження придбаних або безоплатно одержаних (в тому числі і в якості внеску до статутного капіталу) довгострокових біологічних активів тваринництва (робочої та продуктивної худоби);
- Акт приймання багаторічних насаджень і передачі їх в експлуатацію (Сільгоспоблік.ф.№54);
- Акт на переведення тварин із групи в групу (Сільгоспоблік.ф.№97)— при переведенні тварин, вирощених у господарстві, до основного стада робочої та продуктивної худоби.

Акти складаються на кожну тварину, що придбана (одержана безоплатно, тощо) господарством або на кожен об'єкт багаторічних насаджень що вводиться в експлуатацію, комісією, яка призначається керівником підприємства. При одержанні об'єктів безоплатно та при введенні багаторічних насаджень в експлуатацію постає питання визначення їх справедливої вартості.

Зарахування об'єктів до складу довгострокових біологічних активів оформлюють записами в інвентарні картки обліку основних засобів (ф.№ОЗ-6) та інвентарні картки обліку основних засобів (для багаторічних насаджень)(Сільгоспоблік.ф.№29).

До початку плодоношення молоді насадження відносяться до незрілих довгострокових біологічних активів. Уведення багаторічних насаджень в експлуатацію здійснюється комісією, що призначається керівником підприємства та оформляється Актом прийому багаторічних насаджень та передачі їх в експлуатацію (ф.№ДБА-1).

Типова форма розрахунку амортизаційних відрахувань по довгострокових біологічних активах, що оцінені за первісною вартістю поки що не розроблена, то сільськогосподарські підприємства можуть використовувати

реєстри журнально-ордерної форми: Відомість нарахування амортизації основних засобів та інших необоротних активів (ф.№10.2.7 с.-г.).

Сільськогосподарські підприємства використовують такі первинні документи по списанню довгострокових біологічних активів:

1. Акт на списання основних засобів (ф.№ОЗСГ-3);
2. Акт на списання довгострокових біологічних активів тваринництва (вибраковка тварин)(ф.№ДБА-4);
3. Акт на списання багаторічних насаджень(ф.№ДБА-3);
4. Акт на вибуття тварин та птиці(забій, прирізка, падіж)(сільгоспоблік,ф.№100).

Операції з продажу зазначених об'єктів довгострокових біологічних активів відображаються наступними бухгалтерськими записами (таблиця 2.8).

Таблиця 2.8

Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку операцій з реалізації довгострокових біологічних активів

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
Реалізовано довгострокові біологічні активи, які оцінені за справедливою вартістю (продуктивна худоба):			
1.	Списано собівартість реалізованих довгострокових біологічних активів, які оцінені за справедливою вартістю	901	163
2.	Відображено дохід від реалізації довгострокових біологічних активів, які оцінені за справедливою вартістю	377	701
3.	Відображено суму ПДВ	701	641
Реалізовано довгострокові біологічна активи, які оцінені за первісною вартістю (яблуневий сад)			
1.	Списано знос реалізованих довгострокових біологічних активів, які оцінювались за первісною вартістю	134	162
2.	Списано собівартість реалізованих довгострокових біологічних активів, які оцінені за первісною вартістю	972	162
3.	Отримано дохід (виручку) від реалізації довгострокових біологічних активів, які оцінені за первісною вартістю	377	742
4.	Відображено суму ПДВ	742	641

У таблиці 2.9 відображено виробничу ситуацію, за якої на сільськогосподарському підприємстві прийнято рішення про ліквідацію сливового саду внаслідок значної втрати продуктивності через застарілість дерев.

Таблиця 2.9

Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку операцій з ліквідації багаторічних насаджень та вибраковки тварин з основного стада

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
Ліквідація довгострокових біологічних активів			
Ліквідовано довгострокові біологічні активи, які оцінені за первісною вартістю (розкорчовано сад):			
1.	– на суму зносу	134	162
2.	– на суму залишкової вартості	976	162
3.	Відображено доходи від ліквідації довгострокових біологічних активів (деревина)	209	746
4.	Відображено витрати, пов'язані з ліквідацією довгострокових багаторічних насаджень	976	661,651
Вибраковка продуктивної худоби з основного стада			
5.	Переведено тварини, що вибракувані з основного стада, на відгодівлю	213	163

Для відображення обліку наявності та руху довгострокових біологічних активів тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу ДП ДГ «Тучинське » складає Аналіз рахунку 163.

Для узагальнення даних, що відображають наявність і рух тварин і птиці на фермі за звітний період підприємство складає Звіт про рух худоби та птиці на фермі(сільгоспоблік, ф.№102) Звіт складається щомісяця завідувачем фермою або зоотехніком у двох примірниках.

2.2. Синтетичний і аналітичний облік довгострокових біологічних активів

Для обліку довгострокових біологічних активів Державного підприємства «Тучинське» призначено рахунок 16 «Довгострокові біологічні активи». З цього рахунку використовуються наступні субрахунки:

- 163 "Довгострокові біологічні активи худоби, які оцінюються за справедливою вартістю";

- 164 "Довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінюються за первісною вартістю";

Саме на цих субрахунках здійснюється облік руху довгострокових біологічних активів на підприємстві - їх надходження, переміщення та вибуття.

Субрахунок 163 "Довгострокові біологічні активи тваринництва, що оцінюються за справедливою вартістю" фіксує наявність і рух довгострокових біологічних тварин, які оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням розрахункових витрат на місці. Аналітичний облік ґрунтується на типах довгострокових біологічних активів тваринництва, їх кількості, живої ваги (крім коней) та вартості.

Субрахунок 164 "Довгострокові біологічні активи худоби, які оцінюються за первісною вартістю", враховує наявність і рух довгострокових тваринських активів, справедлива вартість яких не може бути достовірно визначена, внаслідок чого їх оцінка було здійснено відповідно до П(С)БО 7 "Основні засоби" та П(С)БО-28 "Знецінення активів". Аналітичний облік базується на типах таких довгострокових біологічних активів тваринництва, їх кількості, живої ваги (крім коней) та вартості.

Реєстри синтетичного обліку включають: меморіальні накази, а саме меморіальне розпорядження 9 «Біологічні активи», яке визначає відповідність рахунків та суми для різних операцій, що відбулися цього місяця; головна книга.

Реєстри аналітичного обліку включають в себе: бухгалтерські книги по рахунках 16, 21, 232, 208 та ін, інформацію обороту за рахунками, в яких дані групуються в бухгалтерських книгах.

Відповідність бухгалтерського обліку операцій для формування основного стада наведено в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

**Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку операцій по
формуванню основного стада**

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Переведено групу нетелів в основне стадо	155	211
2	Зараховано худобу до складу довгострокових біологічних активів, що оцінені за первісною вартістю	163	155

До довгострокових біологічних активів рослинництва належать багаторічні насадження, такі як : плодово-ягідні насадження усіх видів (дерева та чагарники); озеленювачі та декоративні насадження на вулицях, площах, парках, скверах, на території підприємства і в дворах жилих будинків; живоплоти; снігозахисні та полезахисні смуги; яро-балкові насадження; інші штучні багаторічні насадження.

До початку плодоношення молоді насадження відносяться до незрілих довгострокових біологічних активів. Уведення багаторічних насаджень в експлуатацію здійснюється комісією, що призначається керівником підприємства та оформляється Актом прийому багаторічних насаджень та здачі їх в експлуатацію (ф.№ДБА-1).

При складанні Акту незрілих довгострокових активів до досягнення продуктивного віку вони оцінюються за сумою витрат, понесених на їх закладку та вирощування. При переведенні їх у відповідну групу зрілих довгострокових біологічних активів, їх вартість переоцінюється до справедливої вартості, зменшеної на витрати на місці продажу, якщо їх можна

достовірно визначити. Якщо справедливу вартість неможливо визначити, вони можуть оцінюватися та обліковуватися в порядку, визначеному П(С)БО 7 «Основні засоби». Незрілі довгострокові біологічні активи об'єднують в одну групу і обліковують окремо у складі довгострокових біологічних активів. Вартість довгострокових біологічних активів може змінюватись протягом періоду їх функціонування, зокрема: у результаті їх переоцінки на звітну дату; проведення невід'ємних поліпшень; зменшення корисності активів.

Кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку операцій з вирощування довгострокових біологічних активів наведено в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку операцій з вирощування довгострокових біологічних активів

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1.	Одержано від постачальника саджанці яблунь	208	631
	На підставі податкової накладної відображено податковий кредит з ПДВ	641	631
2.	Понесені витрати на підготовку ґрунту для закладення багаторічних насаджень	155	203,207,661, 651 та ін.
3.	Нарахована заробітна плата робітникам, зайнятим на закладці багаторічних насаджень	155	661
4.	Проведено нарахування на заробітну плату	155	651
5.	Використано саджанці на закладання саду	155	208
6.	Понесені інші витрати, пов'язані із закладанням саду	155	22,313,372, 685 та ін.
7.	Віднесено на вартість незрілих довгострокових біологічних активів суму понесених витрат, пов'язаних із закладанням яблуневого саду	166	155

Довгострокові біологічні активи відображаються в обліку за справедливою вартістю або первісною вартістю (якщо відсутня можливість оцінки їх на звітну дату за справедливою вартістю).

Переоцінка довгострокових біологічних активів (дооцінка (уцінка) до справедливої вартості) має здійснюватись на кожну звітну дату постійно

діючою комісією господарства з визначення справедливої вартості біологічних активів та сільськогосподарської продукції.

У відповідності до П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів», на дату річного балансу підприємство має оцінювати, чи існують ознаки можливого зменшення корисності активу.

Втрати від зменшення корисності або вигоди від відновлення корисності довгострокових біологічних активів, які оцінюються за первісною вартістю, відображаються в обліку відповідно до П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів» [16]. Кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку операцій зі зміни корисної вартості довгострокових біологічних активів наведено в таблиці 2.6

Таблиця 2.6

Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку операцій зі зміни корисної вартості довгострокових біологічних активів

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1.	Відображено втрати від зменшення корисності довгострокових біологічних активів, які оцінюються за первісною вартістю (пошкодженого саду)	975	134
2.	Відображено відновлення корисності довгострокових біологічних активів, які оцінюються за первісною вартістю (після усунення причин попереднього зменшення корисності) (ягідник)	134	746

Вартісне відображення довгострокового біологічного активу, справедливу вартість якого неможливо визначити, підлягає нарахуванню амортизації. Об'єктом амортизації при цьому є їхня первісна вартість, зменшена на ліквідаційну (деревина насаджень, шкури і м'ясо тварин та інше), за вирахуванням обсягу витрат, які пов'язані з їхньою реалізацією. Сама процедура пов'язана з нарахуванням амортизації повинна здійснюватись на протязі терміну корисного використання довгострокових біологічних активів, який підприємство встановлює самостійно. Амортизація на довгострокові біологічні активи, які оцінюються за первісною вартістю, нараховується із застосуванням методів, визначених П(С)БО 7 «Основні засоби».

Сума нарахованої амортизації відображається за дебетом субрахунків обліку витрат виробництва в кореспонденції з кредитом субрахунку обліку зносу(амортизації) ДБА.

Оскільки типова форма розрахунку амортизаційних відрахувань по ДБА, що оцінені за первісною вартістю поки що не розроблена, то ДП ДГ «Тучинське» використовує реєстри журнально-ордерної форми – Відомість нарахування амортизації основних засобів та інших необоротних активів (ф.№10.2.7с.-г.).

Для узагальнення інформації про суму амортизації, нарахованої на ДБА, облік яких ведеться на субрахунках 162 та 164 призначено субрахунок 134 «Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів». Типова кореспонденція рахунків по нарахуванню амортизації на вартість довгострокових біологічних активів, які оцінені за первісною вартістю, відображено у таблиці 2.7.

Об'єкт ДБА вилучається зі складу активів (списується з балансу) у разі його вибуття в наслідок : продажу; безоплатної передачі та передачі в якості внеску до статутного капіталу інших господарських товариств; вибракування продуктивної худоби з основного стада при втраті нею продуктивності; падіж тварин, тощо.

Таблиця 2.7

Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку операцій з нарахування амортизації на довгострокові біологічні активи

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1.	Нарахована амортизація (знос) на об'єкти довгострокових біологічних активів підприємства, які оцінюються за первісною вартістю	23	134
2.	Списання суми нарахованого зносу при вибутті довгострокових біологічних активів або при їх переведенні з групи довгострокових біологічних активів, що оцінені за первісною вартістю до групи довгострокових біологічних активів, що оцінені за справедливою вартістю.	134	162,164

3. ВІДОБРАЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ДОВГОСТРОКОВИХ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

Підприємство складає і подає у відповідні органи фінансову, податкову та статистичну звітність. Для прийняття економічних рішень користувачам фінансових звітів необхідна інформація про фінансовий стан, результати діяльності та зміни у фінансовому стані підприємства. Зазначені інформаційні потреби обумовили склад фінансової звітності. За П(С)БО 1, до неї відносяться: Баланс (звіт про фінансовий стан); Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід); Звіт про власний капітал; Звіт про рух грошових коштів; Примітки до фінансової звітності. ДПДГ «Тучинське» складає річну фінансову звітність саме за такими формами, тобто повну звітність. (додатки 12-15)

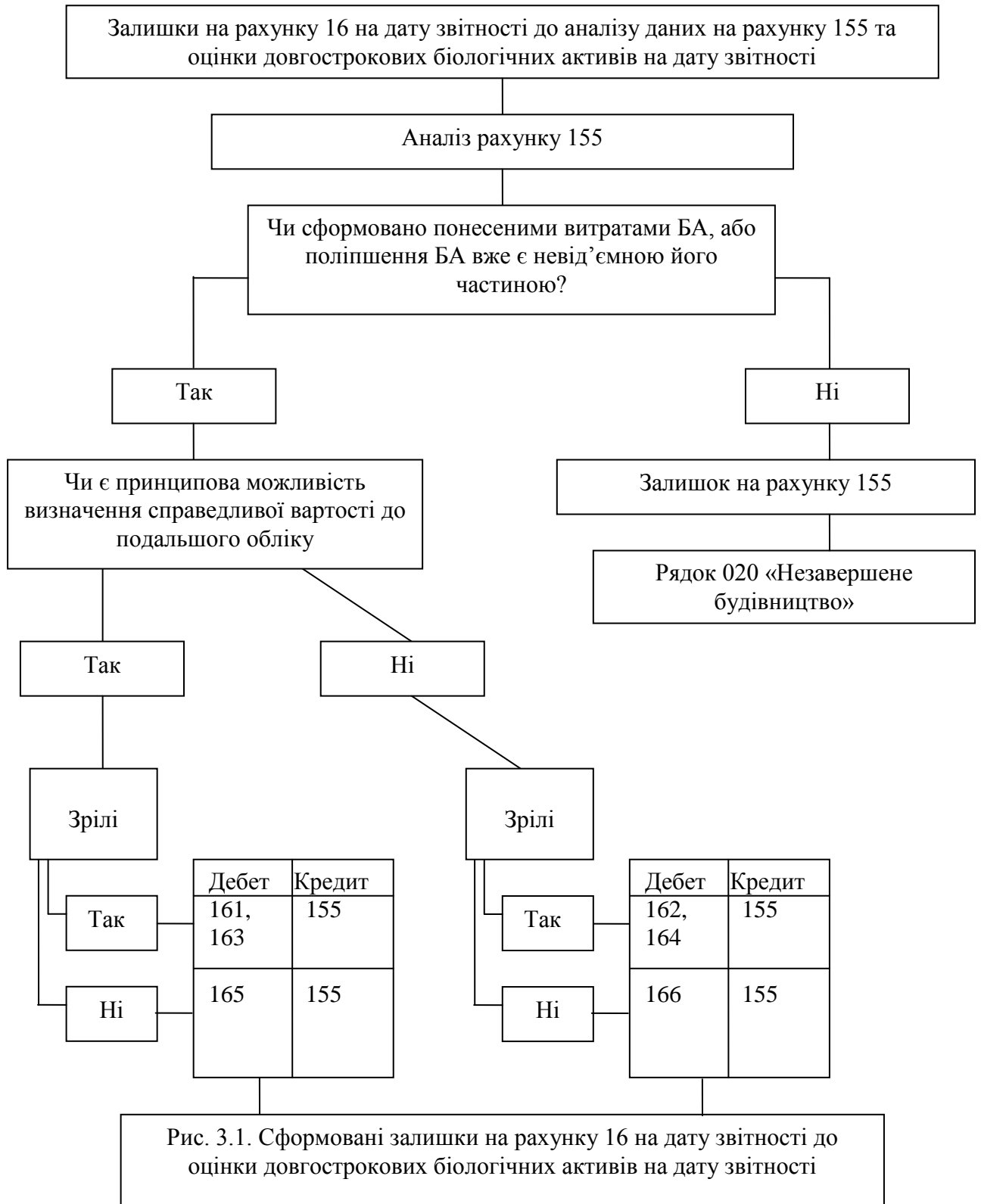
У проміжній звітності Тучинського дослідного господарства інформація про довгострокові біологічні активи наводиться у Балансі (Ф.№1) та у Звіті про фінансові результати (Ф.№2).(Додаток 15)

У річній звітності Дослідного господарства інформація про довгострокові біологічні активи наводиться у Балансі (Ф.№1).

Залишки по рахунку 16, за усіма субрахунками наводиться у I розділі балансу за статтею «Довгострокові біологічні активи» (р. 1020).

Крім рахунку 16, інформація про придбання, вирощування біологічних активів може міститись й на рахунку 15, зокрема на субрахунку 155 «Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів».

Тому, необхідно проаналізувати залишки по даному субрахунку та перенести необхідні суми на рахунки обліку біологічних активів. Аналіз витрат на рахунку 155 та перенесення їх на рахунки обліку довгострокових біологічних активів відображено на рисунку 3.1.

Аналіз витрат на рахунку 155 та перенесення їх на рахунки обліку довгострокових біологічних активів

Якщо на рахунку 155 протягом звітнього періоду (кварталу) накопичились суми пов'язані з придбанням, вирощуванням нових довгострокових біологічних активів і ці витрати уже сформували біологічні активи (є в наявності рослини чи тварини), то в обліку також слід формувати біологічні активи (перенести витрати із рахунку 155 на рахунок 16).

Якщо витрати, понесені на придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів ще не сформували самого активу (авансові платежі постачальнику, проведені роботи з попередньої підготовки ґрунту для закладки багаторічних насаджень, тощо), такі витрати на звітну дату залишаються на рахунку 155 та в балансі відображаються у статті «Незавершені капітальні інвестиції» (р. 1005).

При формуванні в обліку довгострокових біологічних активів, необхідно визначитись із можливістю їх оцінки за справедливою вартістю (з'ясувати на які субрахунки рахунку 16 переносити витрати із рахунка 155).

Щоб визначитись з можливостями оцінки біологічних активів за справедливою вартістю необхідно звернутися до постійно діючої Комісії з визначення справедливої вартості біологічних активів, яка надасть інформацію про наявність активного ринку по видах біологічних активів. При цьому слід мати на увазі і те, які активи на підприємстві вже обліковуються. Наприклад, якщо підприємство має основне стадо ВРХ молочного напрямку, і його вартість обліковується на рахунку 163, тобто за справедливою вартістю, то витрати з придбання або переведення із тварин на вирощування корів списуватимуться також на рахунок 163 (однорідні чи подібні активи мають обліковуватись на одному рахунку). А якщо підприємство не займалося вирощуванням, наприклад, ягід смородини і у звітному періоді здійснило закладку ягідника потрібно вивчити ринок як біологічних активів так і ринок продукції (смородини) для визначення можливостей оцінки за справедливою вартістю багаторічних насаджень даного виду. Цим уже має займатися Комісія і надати

бухгалтеру рішення, оформлене актом про справедливу ціну або про неможливість її визначення щодо до конкретного виду активу.

Якщо у звітному періоді здійснювались витрати на вирощування, або поліпшення попередньо визнаних ДБА, то дані витрати переносяться, відповідно на ті рахунки де обліковуються безпосередньо біологічні активи, що вирощуються чи поліпшуються обліковуються у складі тих, що оцінені за справедливою вартістю, то й витрати з рахунку 155 теж перенесуться на рахунки обліку біологічних активів, що оцінені за справедливою вартістю.

І з рештою, якщо придбані чи вирощені активи є придатними для повноцінного використання, здатні давати товарну продукцію (зрілі), то витрати із рахунку 155 списуються на рахунки 161, 162, 163, 164, якщо ж витрати пов'язані із придбанням чи вирощуванням незрілих ДБА – на рахунки 165, 166 (якщо ці активи визначаються як біологічні але ще не придатні до повноцінного використання).

Оскільки, інформація про біологічні активи як у проміжній так і у річній фінансовій звітності відображається за справедливою вартістю на дату звітності, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу, то після перенесення відповідних сум із субрахунку 155, проводиться робота з визначення справедливої вартості, наявних на балансі ДБА.

Справедлива вартість на дату балансу відображається у інвентарних картках з обліку ДБА. Суми дооцінок та уцінок довгострокових біологічних активів на дату звітності визнаються, відповідно, іншими операційними доходами (рахунок 710) та іншими операційними витратами (рахунок 940).

Довгострокові біологічні активи, які не відповідають критеріям визнання активу, списуються з балансу на інші витрати звичайної діяльності (976 «Списання необоротних активів»). Вартість ДБА, які оцінювалися за справедливою вартістю (рахунки 161, 163, 165) відразу списуються на витрати:

Д-т 976 – К-т161, 163, 165 – на суму справедливої вартості ДБА.

А вартість довгострокових біологічних активів, що обліковувались за первісною вартістю списується з балансу (в разі невідповідності критеріям

визнання активом) двома записами, оскільки необхідно списати як первісну вартість, так і суму накопиченої амортизації:

Д-т 134 – К-т162, 164, 166 – на суму, нарахованої протягом терміну корисного використання, амортизації(зносу);

Д-т 976 – К-т162, 164, 166 – на суму залишкової вартості ДБА, що списуються.

Відповідно, списані ДБА у балансі на звітну дату не відображаються, а витрати пов'язані із їх ліквідацією, та списана залишкова вартість відображаються у Звіті про фінансові результати у статті «Інші витрати» (р.2270).

Крім попередньо описаних доходів і витрат, виникають витрати та доходи, пов'язані із зміною вартості ДБА на дату балансу та із первісним визнанням. Такі доходи і витрати протягом звітного періоду відображаються на рахунках, відповідно, 710 «Дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю» та 940 «Витрати від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю». Дані рахунки включають два види доходів і, відповідно, два види витрат: від первісного визнання і від зміни вартості. Тому, на даних рахунках має бути мінімум по два аналітичних рахунки:

— До рахунку 710:

7101 «Дохід від первісного визнання сільськогосподарської продукції та біологічних активів, які обліковуються за справедливою вартістю»;

7102 «Дохід від зміни вартості біологічних активів, які обліковуються за справедливою вартістю»;

— До рахунку 940:

9401 «Витрати від первісного визнання сільськогосподарської продукції та біологічних активів, які обліковуються за справедливою вартістю»;

9402 «Витрати від зміни вартості біологічних активів, які обліковуються за справедливою вартістю»;

На рахунку 710 та 940 інформація про доходи і витрати від первісного визнання та від зміни вартості біологічних активів формується без поділу на довгострокові та поточні. Тому, порядок відображення доходів і витрат від первісного визнання та зміни справедливої вартості, що пов'язано із поточними біологічними активами та сільськогосподарською продукцією, ідентичний порядку щодо довгострокових біологічних активів.

ВИСНОВКИ

Метою написання курсової роботи було закріплення набутих теоретичних та практичних знань з фінансового обліку та інших спеціальних дисциплін, що мають тісні міжпредметні зв'язки, а також дослідження організації бухгалтерського обліку на конкретному підприємстві та розробка пропозицій щодо його удосконалення. Також вивчення та систематизація проблемних питань обліку біологічних активів у різних літературних джерелах для визначення подальших напрямів удосконалення методики обліку біологічних активів у відповідності до вимог П(С)БО 30 «Біологічні активи» в сільськогосподарських підприємствах України.

В ході написання даної роботи було вирішено ряд взаємозалежних завдань:

- розкриття економічного змісту і завдання обліку довгострокових біологічних активів та їх оцінки.
- ознайомлення з первинним обліком надходження, руху та вибуття довгострокових біологічних активів на підприємстві.
- сутність організації синтетичного та аналітичного обліку довгострокових біологічних активів на підприємстві.
- висвітлення організації обліку довгострокових біологічних активів на базовому підприємстві.
- дослідження організації облікового процесу ДПДГ «Тучинське» з поглибленим вивченням здійснення первинного, синтетичного та аналітичного обліку довгострокових біологічних активів та узагальнити методику підготовки основних форм звітності за даними показниками на базовому підприємстві.

Дана робота написана на основі даних бухгалтерського обліку і звітності ДПДГ «Тучинське», яке діє на підставі Статуту, зареєстрованого президентом Національної академії аграрних наук України академіком НААН Я.М. Гадзало. Юридична адреса: Рівненська область, Гощанський район, с. Тучин, вул. С. Наливайка 13.

У першому розділі курсової «Теоретичні основи» відображено економічний зміст, завдання обліку та оцінку довгострокових біологічних активів, а саме: базові визначення відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку та підручників; рахунки та субрахунки на який обліковуються ДБА, відповідно до Плану рахунків та Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів, України .

У другому розділі «Облік довгострокових біологічних активів на підприємстві» відображений первинний, синтетичний та аналітичний облік надходження, руху і вибуття довгострокових біологічних активів на ДП ДГ «Тучинське».

У третьому розділі «Відображення інформації про довгострокових біологічних активів у фінансовій звітності» описується фінансова звітність дослідного господарства «Тучинське» та відображення інформації про ДБА у цій звітності.

На мою думку для уникнення проблем при відображенні біологічних активів у фінансовій звітності та удосконалення цього процесу, потрібно здійснювати такі напрями в діяльності: удосконалення нормативно-правової бази, створення методології галузевого обліку; впровадження спеціалізованих форм первинного обліку, удосконалення реєстрів синтетичного і аналітичного обліку та інших носіїв обліково-економічної інформації, розробка внутрігосподарської (управлінської) звітності; удосконалення методики обліку витрат і визначення собівартості продукції, робіт і послуг агропромислових підприємств; застосування новітніх інформаційних технологій в системі організації обліку та звітності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безверхий К. В. Інформаційний комплекс облікової системи та звітність в Україні : монографія / К. В. Безверхий, Т. В. Бочуля. -К. : Центр учб. літ., 2014. -184 с.
2. Белова, Ірина. Суть біологічних активів як об'єкта бухгалтерського обліку та контролю [Текст] / Ірина Белова // Теоретичні та прикладні аспекти розвитку аграрного бізнесу України : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю [м. Тернопіль, 28 жовт. 2015 р.] / редкол. : Б. О. Язлюк, П. Р. Пуцентейло, Ю. І. Гайда [та ін.] ; відп. за вип. П. Р. Пуцентейло. - Тернопіль : Економічна думка, 2015. - С. 35-41.
3. Белова І.М. Сучасний аспект трактування економічного змісту та інформаційного забезпечення управлінського обліку / І.М. Белова // «Молодий вчений»: науковий журнал. Херсон, 2015. – № 1(16). – С. 52-55.
4. Белова І.М. Роль обліку як функції системи управління підприємством [Тези] /Збірник матеріалів ІХ міжнародної науково-практичної конференції присвяченої пам'яті професора Г.Г. Кірейцева: «Розвиток бухгалтерського обліку : теорія, професія, між предметні зв'язки», м. Київ, 26 лютого 2015 року. –Київ, 2015. – С. 392-395.
5. Белова, І. М. Теоретичні основи облікової політики [Текст] / І. М. Белова // Науковий журнал Вісник Хмельницького національного університету. Серія : Економічні науки. –Хмельницький : ХНУ. –2015. – № 2. – Т. 1 (222). – С. 84-90.
6. Белова І.М. Тенденції гармонізації та стандартизації обліку до міжнародних стандартів обліку та звітності / І.М. Белова // Глобальні та національні проблеми економіки: електронне наукове видання. Миколаїв, 2015. –Вип. 3. – С. 821-826.
7. Белова, Ірина. Суть біологічних активів як об'єкта бухгалтерського обліку та контролю [Текст] / Ірина Белова // Теоретичні та прикладні аспекти розвитку аграрного бізнесу України : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю [м. Тернопіль, 28 жовт. 2015 р.] / редкол. : Б. О. Язлюк, П. Р. Пуцентейло, Ю. І. Гайда [та ін.] ; відп. за вип. П. Р. Пуцентейло. - Тернопіль : Економічна думка, 2015. - С. 35-41.
8. Бруханський, Р. Ф. Обліково-аналітичне і організаційно-правове забезпечення діяльності аграрних підприємств [Текст] : монографія / Р. Ф. Бруханський, М. К. Пархомець, П. Р. Пуцентейло [та ін.]. – Тернопіль : Крок, 2015. – 300 с.
9. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник / Р.Ф. Бруханський, О.П. Скирпан – Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2014. – 444 с.
10. Бруханський, Р. Ф. Обліково-аналітичне і організаційно-правове забезпечення діяльності аграрних підприємств [Текст] : монографія / Р. Ф. Бруханський, М. К. Пархомець, П. Р. Пуцентейло [та ін.]. – Тернопіль : Крок, 2015. – 300 с.

11. Бухгалтерський та податковий облік: первинні документи та порядок їх заповнення : навч. посібник для внз / Ю. Г. Кім ; М-во освіти і науки України. - К. : Центр учб. літ., 2014. -600 с.
12. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах України /За заг. ред. А.М. Коваленко.-Дніпропетровськ: ВКК «Баланс-Клуб», 2009.-73бс.
13. Гуменюк, О. О. Особливості проведення аналізу фінансового стану підприємства / Олена Олексіївна Гуменюк // Інноваційна економіка. - 2016. - № 7-8. - С. 147-152.
14. Всеукраїнська професійна бухгалтерська газета «Все про бухгалтерський облік», спецвипуск №80. -62с.
15. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» (зі змінами і доповненнями) від 16.07.99 р. № 996 – XIV. 10.
16. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів, України (зі змінами і доповненнями) від 30.11.99 р. № 291.
17. Конституція України //ВВР України.-1996.-№ 30. - с. 141.
18. Левицька, С. О. Звітність підприємств / С. О. Левицька, Я. В. Лебедзевич, О. О. Осадча. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 240 с.
19. Лукава І.М. Зростання ролі управлінського обліку з прийняттям П(С)БО «Біологічні активи»/ І.М. Лукава// Облік і фінанси АПК. – 2007. –№ 11-12 (32-33). – С. 98 –101.
20. Лукава І.М. Організація обліку в рослинництві відповідно до вимог П(С)БО 30 «Біологічні активи» / І.М. Лукава // Інноваційна економіка АПК.–2011. – №4 – С.110–114.
21. Облікова політика підприємства : навч. посібник для внз / Ю. А. Верига [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Полтав. ун-т економіки і торгівлі. -К. : Центр учб. літ., 2015. -312 с.
22. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджено наказом МФУ від 28.03.2013 р. № 433 // Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
23. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку: щодо заповнення форм фінансової звітності, перевірки порівнянності показників фінансової звітності, облікової політики підприємства: практич. посібник / [упоряд. Безверхий К. В.]. -К. : Центр учб. літ., 2015. -76 с
24. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку. / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://minfin.gov.ua>.
25. Облік і фінанси АПК, навчальний підручник «Облік сільськогосподарської діяльності». Київ ТОВ «Юр-Агро-Веста», 2007р.-368с.
26. Палюх, Микола. Роль бухгалтерського обліку в системі управління підприємством [Текст] / Микола Палюх // Обліково-аналітичне та правове забезпечення інституційних секторів економіки України в умовах євроінтеграції та інноваційного розвитку : зб. наук. праць всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю [м. Тернопіль, 30 берез. 2017 р.] / редкол. : Р. Ф.

- Бруханський, І. М. Белова, А. Гасьор [та ін.]. - Тернопіль : Крок, 2017. - С. 42-44.
- 27.Палюх, Микола. Організаційні аспекти обліку на підприємствах агропромислового виробництва [Текст] / Микола Палюх // Теоретичні та прикладні аспекти розвитку аграрного бізнесу України : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю [м. Тернопіль, 28 жовт. 2015 р.] / редкол. : Б. О. Язлюк, П. Р. Пуцентейло, Ю. І. Гайда [та ін.] ; відп. за вип. П. Р. Пуцентейло. - Тернопіль : Економічна думка, 2015. - С. 186-189.
- 28.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджене наказом Міністерства фінансів України (зі змінами і доповненнями) від 18.11.2005 № 790.
- 29.План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та інструкція про його застосування: практич. посібник / [упоряд. Безверхий К. В.]. -К. : Центр учб. літ., 2015. -150 с.
- 30.План рахунків бухгалтерського обліку. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку/ [відп. за вип. О. В. Діордійчук]. -К. : Алерта, 2015. -148 с.
- 31.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України (зі змінами і доповненнями) від 07 лютого 2013 року №73.
- 32.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів» », затверджене наказом Міністерства фінансів України (зі змінами і доповненнями) від 24.12.2004р. № 817.
- 33.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» », затверджене наказом Міністерства фінансів України (зі змінами і доповненнями) від 27.04.2000 № 92.
- 34.Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16 липня 1999 р. / [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
- 35.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»: затверджено наказом МФУ від 30.11.2001 № 559 / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
- 36.Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку від 24 травня 1995 року №88 : наказ Міністерства фінансів України / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
- 37.Пуцентейло П.Р., Завитій О.П. Особливості формування стратегії управління економічним розвитком регіону. Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. 2017. № 27. С. 298–308.
- 38.Сава, А. Теоретичні засади бухгалтерського обліку в системі управління [Текст] / Андрій Сава, Микола Палюх, Ольга Завитій, Наталія Семенишена // Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації : міжнар. зб. наук. пр. - 2017. - Вип. 1-2. - С. 21-28.
- 39.Скирпан, О. П. Фінансовий облік : навч. посіб. /О. П. Скирпан, М. С. Палюх. – Тернопіль : Економічна думка, 2008. – 421 с.

- 40.Спільник, Ірина. Аналітична оцінка якості прибутку підприємства за показниками фінансової звітності [Текст] / Ірина Спільник // Прикладна економіка - від теорії до практики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. [м. Тернопіль, 20 жовт. 2016 р.] / редкол. : Б. О. Язлюк, П. Р. Пуцентейло, Р. Ф. Бруханський [та ін.]; відп. за вип. П. Р. Пуцентейло. - Тернопіль : Вектор, 2016. - С. 219-221.
- 41.Спільник, І. В. Оцінка динамічності та збалансованості розвитку підприємства як економічної системи. / І.В. Спільник // Економічний аналіз. Збірник наукових праць кафедри економічного аналізу ТНЕУ – Тернопіль: Економічна думка, 2010. - Випуск 7. – С. 342-345.
- 42.Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: [Підруч. для студ. екон. спец. ВНЗ. - 6 - те вид.] / Н.М. Ткаченко.- К.: Алерта, 2011.- 976 с.
- 43.Р. Хом'як, В. Лемішовський, В. Воськало, В. Мохняк. Бухгалтерський облік в Україні. - Львів: Бухгалтерський центр «Ажур», 2010. – 439 с.
- 44.Шара Є. Ю. Фінансовий облік I : навч. посібник / Є. Ю. Шара, І. Є. Соколовська-Гонтаренко ; Держ. фіскальна служба України, Нац. ун-т Держ. податкової служби України. -К. : Центр учб. літ., 2016. -336 с.

ДОДАТКИ